

ותמהינן: ולא? והא ההוא זבלגן, דהוה כשיבכותיה [בשכנותו] דרב הונא, והוה פרים ידיה?!

ומתרצינן: ההוא דש בעירו הוה, שהיו בני עירו מורגלין בו, ולא היו מסתכלין בו עוד.

תניא נמי הכי: זבלגן לא ישא את כפיו. ואם היה דש בעירו — מותר¹⁰².

אמר רבי יוחנן: סומא באחת מעיניו — לא ישא את כפיו.

ומקשינן: והא ההוא סומא באחת מעיניו, דהוה כשיבכותיה דרבי יוחנן, דהוה פרים ידיה?!

ומתרצינן: ההוא — דש בעירו הוה.

תניא נמי הכי: סומא באחת מעיניו — לא ישא את כפיו. ואם היה דש בעירו — מותר¹⁰³.

רבי יהודה אומר: מי שהיו ידיו צבועות — לא ישא את כפיו.

תנא: אם רוב אנשי העיר מלאכתן בכך — מותר.

מתניתין:

האומר: איני עובר לפני התיבה בכגדים צבועין, אף בלבנים לא יעבור¹⁰⁴ [וטעמא מפרש בגמ'].

וכן, האומר: בסנדל איני עובר לפני התיבה, אף יחף לא יעבור.

העושה תפלתו [תפילין שבראשו] עגולה — סכנה היא, שמא תכנס בראשו¹⁰⁵, ואין בה מצוה, דהא מרובעות בעינן.

נתנה לתפלתו על מצחו, או שהניחה על פס ידו — הרי זו דרך המינות. שהמינין מבזין דברי חכמים, והולכין אחר הכתוב כמשמעו. דאמרי: "בין עיניך" — ממש, ו"על ידך" — ממש.

וחכמים דרשו בגזירה שוה, ד"בין עיניך" — היינו קדקד, מקום שמוחו של תינוק רופס. ו"על ידך" — היינו גובה היד,

זיבה. "לגן" — הוא הלשון בלשון יוני. והיינו שלשונו זבה. ועיי"ש במאירי, שליקט הלכות נשיאות כפים מכל הש"ס.

102. כתבו תוס', דה"ה במומין שבידיו, אם היה דש בעירו — מותר. והביאו שכן איתא בירושלמי. אבל ברמב"ם [פט"ו מהל' תפילה ה"ב] לא משמע הכי. וכ"כ בלחם משנה שם, דגבי מומין שבידיו — לא מהני דש בעירו.

103. כתב הטורי אבן דלאו דווקא באחת מעיניו, דה"ה בסומא בשתי עיניו, אם היה דש בעירו — מותר. והאי דנקט באחת מעיניו, משום רבואת

דרישא, דאפילו בהכי לא ישא כפיו. וכ"כ הב"י [סי' קכ"ח].

104. כתב הרמב"ם [פ"י מהל' תפילה הל' ה'] דהיינו דווקא באותה תפילה, אבל בתפילה אחרת — יכול להתפלל. ופירש הריב"ש בתשובה [סי' רכ"ד], דה"ט, דכיון דרק חיישינן שמא מינות נזרקה בו, די לנו אם נחוש לאותה תפילה, אבל לא נחזיקנו לאפיקורוס לעולם.

אבל הראב"ד שם חולק, וס"ל דלא ירד לפני התיבה גם בתפלה אחרת.

105. כך פירש רש"י. והוסיף התוי"ט בשם רש"י